Mandatory Vaccination for COVID-19: A Legal Analysis

Suthee Usathaporn*

Abstract

Government across the globe introduced and enforced the COVID- 19 vaccination requirements in order to control the pandemic. The objectives of this paper are to examine the legitimacy of COVID- 19 vaccination requirements, and to compare health policies on mandatory vaccination in different countries. The author offers suggestions for Thai government to plan and enforce the possible mandatory vaccination for COVID 19 as follow;

1) State requirement should be accordance with the due process of law and the article 47th of the 2017 Constitution of Thailand, stipulating the fundamental individual rights to receive the public health services. 2) The state should avoid creating unnecessary public health procedures and burden to get its citizens vaccinated. It should also respect the good faith of religious beliefs and practice, as well as the health or medical conditions of individuals, especially aging and bed-ridden populations in health care, or medically restricted persons, such as bad reaction to COVID- 19 vaccinations, or to specific type of COVID-19 vaccine. 3) Imminent health crisis among people should be considered as the " key factor" for making effective process for health policies. 4). The local government authorities should have a major role in urging, but not forcing, the public to get COVID-19 vaccine.

Keywords: legal measures; mandatory vaccination; Constitution; religious beliefs; health of population.

* Law lecturer, Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

มาตรการบังคับการรับวัคซีนกับข้อพิจารณาทางกฎหมาย

สุธี อยู่สถาพร*

บทคัดย่อ

ประเทศต่างๆทั่วโลกต่างก็ออกนโยบายด้านสุขภาพและกฎหมายเกี่ยวกับการต้องเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 โดยกำหนดให้พลเมืองต้องเข้ารับการฉีดวัคซีนเพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ดังนั้น วัตถุประสงค์ของบทความทางวิชาการนี้เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบมาตรการทั้งในเชิงนโยบายและในเชิงกฎหมายของประเทศต่างๆรวมทั้งของประเทศไทยที่กำหนดให้ประชากรต้องรับวัคซีน และเสนอแนะในการใช้มาตรการดังกล่าวอย่างเหมาะสมดังนี้ 1) การออกมาตรการดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับหลักนิติธรรมและมาตรา47 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเลือกรับบริการด้านสาธารณสุขที่ดำเนินการโดยรัฐ 2)รัฐพึงไม่สร้างภาระหรือขันตอนที่ไม่จำเป็นในการเข้ารับการฉีดวัคซีนของประชาชน โดยมาตรการของรัฐดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงความเชื่อและแนวปฏิบัติทางศาสนาที่ผู้มีความเชื่อหรือนับถือศาสนามีความเชื่อโดยสุจริต รวมถึงสภาวะทางกายและทางใจของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประชากรสูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง ตลอดจนข้อจำกัดด้านสุขภาพในการรับวัคซีนของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่แพ้วัคซีนโควิด 19 หรือผู้ที่แพ้วัคซีนโควิด 19 ยี่ห้อหนึ่งยี่ห้อใดเฉพาะ 3) รัฐพึงต้องคำนึงถึงการเกิดขึ้นของวิกฤตด้านสุขภาพอย่างรุนแรงในชุมชนโดยควรถือเป็นปัจจัยหลักในการออกมาตรการป้องกันโรค และ4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทอย่างชัดเจนในการให้ประชาชนจะเข้ารับการฉีดวัคซีน แต่มิใช่เป็นการบังคับให้ฉีดวัคซีนโควิด 19

คำสำคัญ: มาตรการทางกฎหมาย; การบังคับรับวัคกัน; รัฐธรรมนูญ; ความเชื่อทางศาสนา; สุขภาพประชาชน

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทนำ

แม้ว่าประเทศต่างๆได้ดำเนินมาตราการล็อกดาวน์จากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิดหลายรอบ แต่ดูเหมือนสถานการณ์การแพร่ระบาดยังไม่มีดีขึ้น จะเห็นได้จากทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อ 2531 ล้านคนมีผู้เสียชีวิต 5.09 ล้านคน เฉพาะในสหรัฐอเมริกามีผู้ติดเชื้อ 46.9 ล้านคน และมีผู้เสียชีวิต 7.61 ล้านคนในสหราชอาณาจักรมีผู้ติดเชื้อ 9.49 ล้านคนและมีผู้เสียชีวิตแล้ว 1.43 ล้านคน ในประเทศไทยมีจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัส (confirmed) 2,011,331 คน มีจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ (New cases) 7,057 คน และมีจำนวนผู้เสียชีวิต (Death) 19,989 คน (ข้อมูล ณวันที่ 13 พ.ย.2564)

ปัญหาดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดสภาพปัญหาการระบาดอย่างรวดเร็วเนื่องจากเชื้อไวรัสยังไม่มีวิธีรักษาแน่นอนและสร้างความเสียหายทั้งแก่ชีวิตและทรัพย์สินที่ส่งผลโดยรวมต่อระบบเศรษฐกิจสังคมรวมทั้งต่อวิถีชีวิตของประชาชน ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลในหลายๆประเทศต่างก็มีมาตราการป้องกันโรคและควบคุมการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีระดับความเคร่งครัดที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ดี มาตรการดังกล่าวซึ่งได้แก่มาตรการด้านสาธารณสุข มาตรการทางกฎหมาย นโยบายสุขภาพที่มีผลใช้บังคับ อย่างรวดเร็ว และมีโทษปรับ (ในบางประเทศ) ที่เจ้าหน้าที่จะต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงมาตราการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาวไปในคราวเดียวกัน

สำหรับมาตรการกระตุ้นการฉีดวัคซีนนั้น ทุกประเทศส่วนใหญ่กำหนดใช้ประชาชนเข้ารับวัคซีน ในกรณีของประเทศออสเตรเลียนั้น แม้รัฐบาลกลางจะมิได้มีมาตรการบังคับใช้คับการฉีดวัคซีนก็ตาม แต่ในเขตปกครอง รัฐสามารถออกมาตราการบังคับให้ประชาชนเข้ารับการฉีดวัคซีนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มแรงงานต่างด้าว ผู้ลี้ภัยในเขตปกครอง ส่วน ประเทศอิตาลีถือเป็นประเทศแรกในยุโรปที่ออกมาตรการบังคับการฉีดวัคซีนสำหรับการปฏิบัติหน้าที่โดยการออกหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฉีดวัคซีนแล้ว (Green pass system) ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นมาตราการที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ " The European Centre for Disease Prevention and Control: ECDC" ที่มุ่งเน้นให้อัตราการฉีดวัคซีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วแก่ภูมิคุ้มกันของประชาชนในประเทศ (National Immunization rate)

ในประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐบาลกลางสามารถออกข้อบังคับให้ประชาชนเข้ารับการฉีดวัคซีนเพื่อประโยชน์ของระบบสาธารณสุขของสหรัฐอเมริกา โดยมีเงื่อนไขว่าการจะใช้มาตราการดังกล่าวได้นั้น รัฐจะต้องจัดหาวัคซีนได้อย่างเพียงพอและผ่านกระบวนการตรวจสอบ

คุณภาพโดยอาศัยหลักทางวิชาการทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากวัคซีนถือเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการปกป้องสุขภาพชุมชน เช่นกรณี มลรัฐนิวยอร์กที่มีมาตรการให้พลเมือง

ต้องเพิ่มภูมิคุ้มกันโดยวัคซีนที่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อย่างชัดแจ้งว่ามีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย

ทั้งนี้ มาตราการทางสาธารณสุขดังกล่าวถือว่ามีความจำเป็นเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และภายใต้ข้อกำหนด " General Duty Clause" " ตามสัญญาจ้างแรงงานซึ่งนายจ้างชอบที่จะมีมาตรการภายในองค์กรกำหนดให้ลูกจ้างทุกคนต้องเข้ารับการฉีดวัคซีนโควิด-19 ตามหลัก " Occupational Safety and Health 2009 : OSHA" แต่หลักการดังกล่าวมิได้บัญญัติโดยตรงให้ลูกจ้างจะต้องรับการฉีดวัคซีน

แม้จะเป็นไปตามข้อแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (The 2014 Pandemic Guide) ก็ตามเป็นแต่เพียงให้นายจ้างจะต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฉีดวัคซีน "อย่างเหมาะสม" เพื่อลดจำนวนการติดเชื้อของโรคในสถานประกอบการของนายจ้างเท่านั้น การดำเนินการของนายจ้างดังกล่าวจึงถือเป็น " Voluntary vaccination" ในขณะที่ในบางมลรัฐเช่น New York, Rhode Island, California, Massachusetts ต่างก็มีกฎหมายกำหนดให้ลูกจ้าง อาสาสมัคร ที่ทำงานในหน่วยบริการดูแลสุขภาพผู้ป่วยมีหน้าที่ต้องเข้ารับการฉีดวัคซีนเพราะถือว่าเป็นผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วย กรณีดังกล่าวจึงถือเป็นนโยบายภาคบังคับ " Mandatory Health Policies""

อนึ่ง ภายใต้กฎหมาย " The Americans with Disabilities Act 1990" (Title 1) กำหนดให้นายจ้างมิอาจบังคับให้ลูกจ้างเข้ารับการฉีดวัคซีน เว้นแต่จะเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การงานที่จ้างอย่างแท้จริง หรือเพื่อการประสบความสำเร็จในการดำเนินการธุรกิจของนายจ้างและเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรในสถานประกอบการ (Calcio,W.F.,Aguinis, H. 2010) อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ "Equal Employment Opportunity Commission " ของสหรัฐอเมริกาได้มีข้อเสนอแนะให้ลูกจ้างทั่วไป แม้มิได้เป็นบุคลากรทางการแพทย์ก็ควรเข้ารับการฉีดวัคซีนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติตามกฎหมาย " The Americans with Disabilities Act 1990" นอกจากนี้ ในประเทศแถบยุโรปบางประเทศมีมาตรการทางกฎหมายด้านสาธารณสุขกำหนดให้บุคคลต้องรับการฉีดวัคซีน เช่นกรณีของประเทศฝรั่งเศสซึ่งมีประมวลกฎหมายสาธารณสุข " Code de la Santé Publique 2021" โดยบัญญัติให้บุคคลดังต่อไปนี้ต้องเข้าเข้ารับการฉีดวัคซีน เช่น ผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาล ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ใดๆที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อหรือเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดเชื้อโรคในวงกว้าง ผู้ปฏิบัติงานใน

องค์กรภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและการดูแลผู้สูงอายุ นักเรียนหรือนักศึกษาแพทย์ในโรงเรียนเตรียมแพทย์และวิชาชีพด้านสาธารณสุข ผู้ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการด้านชีววิทยาทางการแพทย์ และผู้ปฏิบัติงานในกองทัพซึ่งมีจำนวนมากที่มีพันธกิจในการป้องกันประเทศ (Loi no.2021-1040 du 5 août 2021 relative à la gestion de la crise Sanitaire)

ปัญหาการยอมรับให้มีการจำกัดสิทธิพลเมืองตามรัฐธรรมนูญให้ต้องปฏิบัติเพื่อประโยชน์ทางด้านสาธารณสุข

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายกลาง(Federal law) จำกัดสิทธิพลเมืองให้ต้องปฏิบัติการอย่างใดๆเพื่อประโยชน์ของระบบสาธารณสุขของประเทศและเพื่อความปลอดภัยของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนที่อยู่อาศัย โรงเรียน ในยามฉุกเฉินที่ประเทศกำลังประสบภัยจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (Public emergencies) ที่พลเมืองจะต้องเข้ารับการฉีดวัคซีนโดยเร็วเพื่อลดอัตราการเสียชีวิต

นอกจากนี้ สภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกามีอำนาจที่จะออกกฎหมายใดๆเพื่อกำหนดระเบียบปฏิบัติอันมีผลบังคับใช้กับพลเมืองในมลรัฐและที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ระหว่างมลรัฐกับมลรัฐ และมีอำนาจที่จะออกกฎหมายในการจัดเก็บภาษีอากร การจัดตั้งกองทุน และการใช้งบประมาณเพื่อประโยชน์ของสวัสดิการของพลเมืองเช่น หลัก " The Occupational Safety and Administration " กฎหมาย " The Americans with Disabilities Act" กฎหมาย " Health Insurance Portability and Accountibility Act : (HIPAA)" และกฎหมาย " Genetic Inforation Non-Discrimination Act : (GINA) ซึ่งกฎหมายเหล่านี้เป็นกฎหมายกลางที่อนุญาตให้นายจ้างกำหนดข้อบังคับของนายจ้างกำหนดให้ลูกจ้างต้องเข้ารับวัคซีนอันอาจถือว่าเป็นการจำกัดสิทธิในร่างกายของลูกจ้าง

ยิ่งกว่านั้น แม้ในคำวินิจฉัยของศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกาเห็นสอดคล้องให้มีการจำกัดสิทธิของบุคคลได้ เช่นในคดี Zucht v King. และคดี Maricopa County Health Department v Harmon ที่วินิจฉัยว่ามลรัฐชอบที่จะออกข้อกำหนดอย่างใดๆอันมีผลบังคับต่อพลเมืองของตนในการบังคับให้ต้องรับการฉีดวัคซีน เช่นสถานศึกษา โรงเรียน ซึ่งหากเด็กคนใดไม่มีใบรับรองการฉีดวัคซีน จะไม่สามารถเข้าชั้นเรียนได้ ข้อกำหนดดังกล่าวถือเป็นมาตรการคัดเด็กออกจากสถานศึกษา โรงเรียน เพื่อความปลอดภัย และเป็นการปกป้องระบบสาธารณสุขของประเทศ (260 US . at 177, 43 S.C.T.at 28) (156 AritZ at 166,750.p.2d at 1369)

นอกจากนี้ ภายใต้กฎหมาย " The Defense Production Act" กำหนดให้บริษัทเอกชนสามารถให้บริการตรวจ "Rapid Tests" ให้แก่ประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้ถือว่าเป็นการให้บริการ" ในภาวะสงคราม" (War time) หรือเรียกว่า "มาตราการในยามสงคราม" ยิ่งกว่านั้น ในคดี Klaassen v Indiana University ศาลได้วินิจฉัยว่า การที่มหาวิทยาลัยมีมาตราการบังคับการเข้ารับวัคซีนกับนักศึกษาหรือมาตรการให้นักศึกษาจะต้องเข้ารับการตรวจโควิด-19 ทุกสัปดาห์ หากฝ่าฝืนนักศึกษาจะไม่สามารถเข้าชั้นเรียนได้ ศาลวินิจฉัยว่าเป็นมาตราการโดยชอบด้วยกฎหมาย คู่ความย่อมมิอาจขอเพิกถอน มาตราการของมหาวิทยาลัยดังกล่าวได้ (Lombardo, Clare, 2021)

ด้วยเหตุนี้ การออกมาตรการดังกล่าวอาจถูกมองว่าส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองที่กำหนดไว้ภายใต้รัฐธรรมนูญ ในคดี Norwegian Cruise Line v the Surgeon General of Florida ในคดีดังกล่าว หน่วยงานรัฐในมลรัฐ Floridaได้ออกข้อกำหนดให้บริษัทเดินเรือต้องแสดงหลักฐานหรือเอกสารใดๆที่แสดงว่าผู้โดยสารทุกคนได้รับการฉีดวัคซีนแล้ว (Documentary proof of vaccination) โดยต้องแสดงก่อนเข้าจอดเทียบท่าเรือของเมือง ซึ่งในคดีนี้ศาลวินิจฉัยว่า การออกข้อกำหนดดังกล่าวสร้างความเสียหายแก่บริษัทเดินเรือ เพราะถึงอย่างไรบริษัทเดินเรือย่อมมีหน้าที่ต้องดูแลและเฝ้าระวังสุขภาพของผู้โดยสารทุกคนอยู่แล้ว รวมถึงลูกเรือและเจ้าหน้าที่ประจำเรือ ศาลวินิจฉัยเห็นด้วยกับคำขอทุเลาการบังคับใช้ข้อกำหนดของมลรัฐจึงฟังขึ้น ในคดีนี้ศาลให้เหตุผลว่า ผู้ออกข้อกำหนดยังมิได้แสดงหลักฐานใดๆว่าการแพร่เชื้อโรคมีอันตรายอย่างทันทีทันใดซึ่งกำลังจะอุบัติขึ้นในอนาคตอันใกล้และวินิจฉัยว่ารัฐอาจใช้มาตราการอื่นใดเยียวยาได้ ประกอบกับรัฐยังมิได้แสดงหลักฐานว่าเป็นการอุบัติของเชื้อโรคที่กินระยะเวลายาวนาน

ปัญหาการยอมรับให้มีการกำจัดสิทธิตามรัฐธรรมนูญของพลเมืองให้พลเมืองต้องปฏิบัติการอย่างใดๆ เพื่อประโยชน์ของระบบสาธารณสุข

ในประเด็นปัญหาดังกล่าว หากอยู่ในภาวะปกติ ข้อกำหนดจำกัดสิทธิดังกล่าวผู้เขียนมองว่าอาจกระทบสิทธิพลเมือง (เช่นกรณีในหลายประเทศที่ออกข้อกำหนดบังคับการฉีดวัคซีน) ซึ่งรัฐพึงคำนึงถึงสิทธิในชีวิต (Right to Life) ประชาชนย่อมมีสิทธิตัดสินใจในการเข้ารับการฉีดวัคซีนโดยสมัครใจภายใต้หลัก " Free and Informed Consent" ที่ประชาชนย่อมมีสิทธิที่จะรู้หรือทราบข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามความเป็นจริงเกี่ยวกับผลข้างเคียงของวัคซีน ข้อกำหนดดังกล่าวจึงจะถือว่าสอดรับกับความชอบด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญ (Constitutionality)

ที่ข้อกำหนดหรือมาตราการใดๆจะต้องไม่เป็นการสร้างภาระหรือและมีบทลงโทษใดๆที่ไม่สมเหตุสมผลตามหลัก " The Principle of Proportionality " ซึ่งหลักดังกล่าว ศาลมักใช้เพื่อเป็นมาตรฐาน " Norm of Reference " เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคำสั่งหรือมาตรการใดๆที่ออกโดยรัฐ อย่างไรก็ตาม หากเป็นสภาวะที่ไม่ปกติ กล่าวคือ ประเทศกำลังอยู่ในสภาวะการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วของเชื้อโรคที่รุนแรงและรวดเร็ว ข้อกำหนดดังกล่าวย่อมมีความจำเป็นที่ต้องบังคับให้ประชาชนปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยด้านสุขภาพของประชาชนโดยรวมตามหลักความจำเป็น (Necessity) และในกรณีมาตรการบังคับการฉีดวัคซีนกรณีฉุกเฉินนั้น รัฐพึงต้องมีมาตรการรองรับเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเช่นการจัดบริการวัดซีนอย่างเพียงพอ โดยเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม มีปรากฏคำวินิจฉัยของศาลประเทศกรีซในคดี Varica and others v the Grech Republicที่ วินิจฉัยว่า มาตราการบังคับการฉีดวัคซีนสำหรับเด็กที่ต้องรับการฉีดวัคซีน หากฝ่าฝืนต้องโทษปรับและเด็กจะไม่สามารถเข้าชั้นเรียนได้นั้น ถือว่ารัฐเข้าไปแทรกแซงสิทธิส่วนบุคคล (Private Life)ถือ เป็นมาตรการที่มิชอบด้วยกฎหมาย จึงเท่ากับว่าคำวินิจฉัยของศาลเป็นบรรทัดฐานเพื่อปกป้องสิทธิของพลเมืองต่อเนื้อตัวร่างกายของบุคคล (The Human Rights of Bodily Integrity) (Foster, 2009) อันถือเป็นส่วนหนึ่งของหลัก " The Universal Declaration of Human Rights" และหลัก " The European Convention on Human Rights " (Amos Merris, 2014) ผู้เขียนเห็นว่ามาตราการบังคับตังกล่าวน่าจะพิจารณาถึงกลุ่มคนเปราะบาง (Vulnerable people) ประกอบด้วย รัฐผู้ออกมาตราการดังกล่าวพึงต้องชั่งน้ำหนักระหว่างหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิในเนื้อตัวร่างกายของบุคคลกับหลักความจำเป็นของระบบสาธารณสุข

ปัญหาในประเด็นความเชื่อทางศาสนาและสภาวะสุขภาพกับมาตราการบังคับการฉีดวัคซีน

ในประเด็นที่ประชาชนบางกลุ่มที่มีความเชื่อทางศาสนาหรือแนวทางปฏิบัติทางศาสนาก็อาจใช้เป็นข้อยกเว้นการเข้ารับการฉีดวัคซีนได้หากว่าเป็นการยึดมั่นในคำสอนทางศาสนาอย่างจริงจังและเป็นคำสอนที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันของผู้มีความเชื่ออย่างมีนัยสำคัญ และจะต้องมีโครงสร้างทางความเชื่อทางศาสนาอย่างชัดเจนและ รัฐพึงต้องมีมาตราการการป้องกันโรคหรือมาตราการฉีดวัคซีนที่ต้องสอดคล้องกับความเชื่อทางศาสนาด้วย (Religious accommodation) (Otto, R,1970) ส่วนปัญหาด้านสุขภาพนั้น กรณีที่บุคคลใดมีปัญหาด้านสุขภาพอย่างรุนแรง หรือมีอาการแพ้วัคซีนอย่างรุนแรงอันอาจมีอันตรายถึงชีวิต ก็อาจ

เป็นข้อพิจารณาไม่ต้องรับวัคซีนได้(จากการประเมินของแพทย์เจ้าของคนไข้หรือมีหลักฐานยืนยันทางการแพทย์) (Weightman, S,1984) (Smith, W.C.1963)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ด้วยเหตุผลของสิทธิขั้นพื้นฐานตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญก็ดี หรือด้วยเหตุผลด้านสิทธิมนุษยชนก็ดีรวมถึงเหตุผลด้านความเชื่อทางศาสตลอดจนด้วยเหตุผลทางสุขภาพ รัฐจึงควรชั่งน้ำหนักระหว่างเหตุผลทั้งหมดดังกล่าวกับระบบการป้องกันโรคที่แพร่ระบาดโดยคำนึงถึงความรุนแรงของการระบาด ตลอดจนภาวะฉุกเฉินของการอุบัติของโรคติดต่อและความรุนแรงของอาการของโรคและ เทคโนโลยีการผลิตและคุณภาพและปริมาณของวัคซีนประกอบกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่รัฐออกมาตราการเชิงนโยบาย หรือเชิงกฎหมายที่บังคับการรับวัคซีนเพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนที่มีข้อจำกัดด้านสุขภาพหรือมีสภาวะการเจ็บป่วยที่ยังไม่พร้อมรับการฉีดวัคซีนดัง เช่นกรณีผู้ป่วยโรคมะเร็งระยะสุดท้ายโดยแพทย์ได้ลงความเห็นว่าจะมีชีวิตอยู่ได้ไม่เกิน 6 เดือนเป็นต้น

อนึ่ง ในประเด็นปัญหาการบังคับใช้มาตรการบังคับการฉีดวัคซีนนั้น เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น ผู้เขียนเห็นว่า หากพิจราณาตามบทบัญญัติมาตรา 47 หมวด 3 ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย แห่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอานาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งวางหลักว่าบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธาณสุขของรัฐ ผู้เขียนเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวเป็นสิทธิของบุคคล มิใช่หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ กล่าวคือบุคคลย่อมมีสิทธิที่จะเลือกใช้บริการสาธารณสุขหรือไม่ก็ได้ หากไม่เข้ารับบริการย่อม ถือว่าบุคคลผู้นั้นสละสิทธิ์ในการรับบริการสาธารณสุขที่จัดโดยรัฐ ยิ่งกว่านั้น หากพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา 50 ในหมวด 4 ว่าด้วยหน้าที่ของปวงชนชาวไทย (เช่นหน้าที่ในการเข้ารับการศึกษา การเกณฑ์ทหาร และการเสียภาษีอากรเป็นต้น) จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญของไทยฉบับปัจจุบัน มิได้กล่าวถึงบุคคลต้องมีหน้าที่ป้องกันในด้านอานามัยแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของไทยได้บัญญัติให้แยกออกจากกันคนละหมวด

ดังนั้น รัฐจึงควรต้องคำนึงถึงบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญประกอบด้วยในการออกมาตรการเชิงนโยบายหรือเชิงกฎหมายก็ตามโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาที่เหตุการระบาดไม่รุนแรงและกำลังเข้าสู่สภาวะปกติ หรือสภาวะของโรคที่กลายเป็นโรคประจำถิ่น

เอกสารอ้างอิง

ยุโรปพบติดเชื้อเพิ่มจากโควิดสายพันธุ์ใหม่" จาก http://travel.net . detail

รัฐธรรมนูญ 2560 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย จาก http://.livinginthailand.com>c...

Muzika , (2564). " อัปเดตยอดล่าสุด ผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด 19 รอบโลก (covid-19) 16 พฤศจิกายน 64

Foster , C ., (2009)." Choosing life , choosing death : The Tyranny of Autonomy in Medical Ethics and Law.

Amos, Merris,(2014)." Human Rights Law" Bloomsbury Publishing.

Conseil national de l' Odre des médecins, (2012), " Code de déontologie médicale", figurant dans le Code de la Santé Publique sous les numéros r. 4127-112 ,

May, Christopher, Ides, Allan ;?Grossi , Simona, (2007) " Constitutional Law National Power and Federalism : Examples and Explanations .

Miller, Mark , (2015), " Judicial Politics in the United States " Philadelphia Westview Press

Smith,W.C., (1963) ." The Meaning and End of Religious, NewYork, The Macmillan Company.

Tugwell, Paul ; Nikas,Sortiris, (2020)."Humbled Greeks Show the World How to Handle the Virus Outbreak " from : www Bloomberg.com. Retrieved 30 April 2020

United States Department of Labor , OSHA Issues Emergency Temporarily Standard on Covid-19 Vaccination and Testing from http:// www.osha.gov.

Weightman,S, (1984)." Hinduism in J.R. Hinnells (ed) A Handbook of Living Religious, Harmondsworth, Penguin.